

PHP - podstawy

1. Podstawy składni języka PHP <ul style="list-style-type: none"> • każda instrukcja (nie blok instrukcji) kończy się średnikiem • wielkość liter ma znaczenie tylko w nazwach zmiennych • nazwy mogą składać się z liter, cyfr i znaku podkreślenia (_) • nazwy nie mogą zaczynać się od cyfry i nie mogą zawierać spacji 	
2. Dodawanie skryptu PHP w kodzie HTML <pre><?php // tu wstaw kod PHP ?></pre>	3. Komentarz jednolinijkowy <pre>// ta linia zostanie zignorowana # ta linia również zostanie zignorowana</pre>
4. Komentarz wielolinijkowy <pre>/* te linie zostaną zignorowane */</pre>	5. Blok instrukcji <pre>{ instrukcja1; instrukcja2; }</pre>
6. Umieszczanie tekstu na stronie <pre>echo "<h1>Tytuł</h1>"; // umieszcza tekst na stronie echo "<h1>", "Tytuł", "</h1>"; // poszczególne napisy można oddzielić przecinkiem print "napis"; // alternatywny sposób umieszczania tekstu</pre>	
7. Wartości <pre>5 // liczba całkowita (typ integer) -5 // ujemna liczba całkowita (typ integer) 3.14 // liczba rzeczywista (typ float) "napis" // tekst (typ string) '\$napis\$' // tekst, inny zapis, można umieszczać znaki specjalne (typ string) true // wartość logiczna, prawda (typ boolean) false // wartość logiczna, fałsz (typ boolean) null // wartość "pusta" (typ specjalny)</pre>	
8. Zmienne (definicja za pomocą znaku dolara \$ i znaku równości =) <pre>\$kod = "PHP"; // definicja zmiennej o nazwie \$kod i przypisanie do niej napisu "PHP" \$liczba = 10; // zmienna \$liczba przechowuje liczbę całkowitą 10 \$pi = 3.14; // zmienna \$pi przechowuje liczbę rzeczywistą 3,14 \$log = true; // zmienna \$log przechowuje wartość logiczną true (prawda)</pre>	
9. Stałe <pre>define("PI", 3.1415); // definicja stałej o nazwie "PI" i wartości 3,1415 define("EMAIL", "poczta@a.pl"); // definicja stałej "EMAIL" o wartości "poczta@a.pl"</pre>	
10. Operatory arytmetyczne <pre>\$a = 1 + 2; // dodawanie, zmienna \$a przechowuje wartość 3 \$b = 5 - 3; // odejmowanie, zmienna \$b przechowuje wartość 2 \$c = 2 * 5; // mnożenie, zmienna \$c przechowuje wartość 10 \$d = 4 / 2; // dzielenie, zmienna \$d przechowuje wartość 2 \$e = 5 % 2; // reszta z dzielenia, zmienna \$e przechowuje wartość 1 \$f = (2 + 3) * 4; // grupowanie (nawias), najpierw dodaj, potem pomnóż, wynik 20 \$g = 2 ** 4; // potęgowanie: 2⁴, zmienna \$g przechowuje wartość 16</pre>	
11. Operator konkatenacji (łączenia, sklejania napisów) – kropka <pre>\$a = "Tekst" . "
"; // zmienna \$a przechowuje napis "Tekst
"</pre>	

<p>12. Inkrementacja (zwiększanie o 1)</p> <pre> \$a++; // zwraca \$a, a następnie // zwiększa \$a o 1 // przykład: \$b = 5; echo \$b++; // wypisze: 5 echo \$b; // wypisze: 6 ++\$c; // zwiększa \$c o 1, // a następnie zwraca \$c // przykład: \$d = 5; echo ++\$d; // wypisze: 6 echo \$d; // wypisze: 6 </pre>	<p>13. Dekrementacja (zmniejszanie o 1)</p> <pre> \$a--; // zwraca \$a, a następnie // zmniejsza \$a o 1 // przykład: \$b = 5; echo \$b--; // wypisze: 5 echo \$b; // wypisze: 4 --\$c; // zmniejsza \$c o 1, // a następnie zwraca \$c // przykład: \$d = 5; echo --\$d; // wypisze: 4 echo \$d; // wypisze: 4 </pre>
<p>14. Operatory przypisania</p> <pre> \$a = 10; // do zmiennej \$a zostanie przypisana wartość 10 \$a += 2; // do zmiennej \$a zostanie dodane 2, wynik 12 \$a -= 4; // od zmiennej \$a zostanie odjęte 4, wynik 8 \$a *= 2; // zmienna \$a zostanie pomnożona przez 2, wynik 16 \$a /= 4; // zmienna \$a zostanie podzielona przez 4, wynik 4 \$a %= 3; // zmienna \$a przyjmie wartość reszty z dzielenia \$a przez 3, wynik 1 \$a .= "koniec"; // do zmiennej \$a na końcu zostanie dodany napis "koniec" </pre>	
<p>15. Przypisywanie długich napisów do zmiennej - heredoc</p> <pre> \$napis = "NAPIS"; \$tekst = <<<"TX" Bardzo długi \$napis TX; echo \$tekst; //wypisze: Bardzo długi NAPIS </pre>	<p>16. Przypisywanie długich napisów do zmiennej - nowdoc</p> <pre> \$napis = "NAPIS"; \$tekst = <<<'TX' Bardzo długi \$napis TX; echo \$tekst; //wypisze: Bardzo długi \$napis </pre>
<p>17. Operatory porównania</p> <pre> \$a == \$b; // równy, prawda jeśli \$a jest równe \$b \$a != \$b; // różny, prawda jeśli \$a jest różne od \$b \$a > \$b; // większy, prawda jeśli \$a jest większe od \$b \$a < \$b; // mniejszy, prawda jeśli \$a jest mniejsze od \$b \$a >= \$b; // większy lub równy, prawda jeśli \$a jest większe lub równe od \$b \$a <= \$b; // mniejszy lub równy, prawda jeśli \$a jest mniejsze lub równe od \$b \$a === \$b; // identyczny, prawda jeśli \$a równe \$b i są tego samego typu \$a !== \$b; // nieidentyczny, prawda jeśli \$a nie jest równe \$b lub nie są tego // samego typu </pre>	
<p>18. Operatory logiczne</p> <pre> \$a && \$b; // AND (i - koniunkcja), zwróci prawdę gdy \$a i \$b są prawdą \$a \$b; // OR (lub - alternatywa), zwróci prawdę gdy \$a lub \$b jest prawdą ! \$a; // NOT (nie - negacja), zwróci prawdę, jeśli \$a nie jest prawdą // NOT (nie - negacja), zwróci fałsz, jeśli \$a jest prawdą </pre>	
<p>19. Operator tłumienia błędów (@)</p> <pre> \$x = (5 / 0); // wyświetli BŁĄD, dzielenie przez 0 !!! \$x = @(5 / 0); // nadal błąd, ale bez wyświetlanie komunikatu </pre>	

<p>20. Tablice indeksowane numerycznie (typ array)</p> <pre>// definicja pustej tablicy (2 sposoby): \$pusta = []; \$pusta2 = array(); // definicja tablicy: \$auta = ["Audi", "Opel", "Kia"]; // dostęp do elementów tablicy: echo \$auta[0]; // wypisze: Audi echo \$auta[1]; // wypisze: Opel echo \$auta[2]; // wypisze: Kia // dodanie elementu na końcu tablicy: \$auta[] = "Ford" // sposób alternatywny definicji tablicy: \$auta = array("Audi", "Opel", "Kia"); // zliczanie elementów tablicy: echo count(\$auta); // wypisze: 3</pre>	<p>21. Tablice asocjacyjne (typ array)</p> <pre>// definicja tablicy: \$osoba = ["imie" => "Jan", "nazwisko" => "Kowalski", "email" => "poczta@a.pl"]; // dostęp do elementów tablicy: echo \$osoba["imie"]; //wypisze: Jan echo \$osoba["nazwisko"]; //wypisze: Kowalski echo \$osoba["email"]; //wypisze: poczta@a.pl // dodanie elementu do tablicy: \$osoba["wiek"] = 18; // sposób alternatywny definicji tablicy: \$osoba = array("imie" => "Jan", "nazwisko" => "Kowalski", "email" => "poczta@a.pl");</pre>
<p>22. Operator warunkowy</p> <pre>warunek ? wartość1 : wartość2; // jeżeli warunek jest prawdziwy // operator zwraca wartość1 // jeżeli warunek jest fałszywy // operator zwraca wartość2 // przykład: \$x = 10; \$wynik = (\$x < 0) ? "ujemna" : "dodatnia"; echo "Wartość zmiennej x jest \$wynik"; // wypisze: Wartość zmiennej x jest dodatnia</pre>	<p>23. Zmiana typu zmiennej</p> <pre>// tymczasowa zmiana typu zmiennej: (int) \$x; // rzutowanie do typu integer (float) \$x; // rzutowanie do typu float (string) \$x; // rzutowanie do typu string (bool) \$x; // rzutowanie do typu boolean // trwała zmiana typu zmiennej: settype(\$x, "int"); // zmiana na integer settype(\$x, "float"); // zmiana na float settype(\$x, "string"); // zmiana na string settype(\$x, "bool"); // zmiana na boolean</pre>
<p>24. Instrukcja warunkowa if</p> <pre>if (wyrażenie) { // kod do wykonania, jeżeli // wyrażenie jest prawdziwe } // przykład: \$x = 5; if (\$x == 5) { // wykonaj, echo "Pięć"; // jeżeli \$x równe 5 } // wypisze: Pięć</pre>	<p>25. Instrukcja warunkowa if ... else</p> <pre>if (wyrażenie) { // kod do wykonania, jeżeli // wyrażenie jest prawdziwe } else { // kod do wykonania, jeżeli // wyrażenie nie jest prawdziwe } // przykład: \$x = 5; if (\$x == 5) { // wykonaj, echo "Pięć"; // jeżeli \$x równe 5 } else { // wykonaj, jeżeli echo "Inna liczba"; // \$x różne od 5 } // wypisze: Inna liczba</pre>

26. Instrukcja warunkowa if ... elseif ... else

```

if (wyrażenie1) {
    // instrukcje do wykonania, jeżeli wyrażenie1 jest prawdziwe
}
elseif (wyrażenie2) {
    // instrukcje do wykonania, jeżeli wyrażenie2 jest prawdziwe,
    // i jednocześnie wyrażenie1 jest fałszywe
}
else {
    // instrukcje do wykonania, jeżeli wyrażenie1 i wyrażenie2 nie są prawdziwe
}

// przykład:
$x = 10;
if ($x == 5) {           // wykonaj, jeżeli $x równe 5
    echo "Pięć";
}
elseif ($x == 10) {    // wykonaj, jeżeli $x równe 10 i jednocześnie różne od 5
    echo "Dziesięć"
}
else {                 // wykonaj, jeżeli $x różne od 5 i od 10
    echo "Inna liczba";
}
// wypisze: Dziesięć

```

27. Instrukcja wyboru switch

```

switch ($zmienna) {

    case wartość1:
        // instrukcje do wykonania, jeśli
        // $zmienna równa wartość1
        break;

    case wartość2:
        // instrukcje do wykonania, jeśli
        // $zmienna równa wartość2
        break;
}

// przykład:
$a = 1;
switch ($a) {
    case 0:
        echo "Zero";
        break;
    case 1:
        echo "Jeden";
        break;
}
// wypisze: Jeden

```

28. Instrukcja wyboru switch ... default

```

switch ($zmienna) {

    case wartość1:
        // instrukcje do wykonania, jeśli
        // $zmienna równa wartość1
        break;

    case wartość2:
        // instrukcje do wykonania, jeśli
        // $zmienna równa wartość2
        break;

    default:
        // wykonaj, jeśli $zmienna będzie
        // różna od wartości1 i wartości2
}

// przykład:
$a = "arbuz"
switch ($a) {
    case "pomidor":
        echo "Pomidor";
        break;
    case "cebula":
        echo "Cebula";
        break;
    default:
        echo "Inne warzywo";
}
// wypisze: Inne warzywo

```

29. Pętla for

```

for (wyrażenie1; warunek; wyrażenie2) {
    // instrukcje pętli
}
// wyrażenie1 - instrukcje do wykonania przed rozpoczęciem pętli
// warunek     - jeżeli prawdziwy kolejne przejście pętli zostanie wykonane
// wyrażenie2  - instrukcje do wykonania po każdym przejściu (iteracji) pętli

// przykład:
for ($i = 0; $i < 10; $i++) {
    echo $i." ";
}
// wypisze: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

```

30. Pętla while

```

while (wyrażenie) {
    // instrukcje do wykonania
    // w każdym przebiegu pętli,
    // jeżeli wyrażenie jest prawdziwe
}

// przykład:
$i = 0;
while ($i < 10) {
    echo $i." ";
    $i++;
}
// wypisze: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

```

31. Pętla do ... while

```

do { // początek pętli
    // instrukcje pętli
} while (wyrażenie); //jeżeli wyrażenie jest
//prawdziwe skocz na
//na początek pętli

// przykład:
$i = 0;
do {
    echo $i." ";
    $i++;
} while ($i < 10);
// wypisze: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

```

32. Instrukcja break

```

for ($i = 0; $i < 10; $i++) {
    if ($i == 5) { // jeżeli $i równe 5
        break;    // przerwij pętle
    }
    echo $i." ";
}
// wypisze: 0 1 2 3 4

```

33. Instrukcja continue

```

for ($i = 0; $i < 10; $i++) {
    if ($i == 5) { // jeżeli $i równe 5
        continue; // skocz do następnego
        // przebiegu pętli
    }
    echo $i." ";
}
// wypisze: 0 1 2 3 4 6 7 8 9

```

34. Pętla foreach – przeglądanie tablic numerowanych

```

foreach ($tablica as $element) {
    // instrukcje do wykonania
    // na każdym elemencie tablicy
    // Sposób działania:
    // za każdym przejściu pętli, pobierany
    // jest kolejny element tablicy $tablica
    // i przypisywany do zmiennej $element
}

// przykład:
$lata = [1999, 2001, 2002];
foreach ($lata as $rok) {
    echo $rok." ";
}
// wypisze: 1999 2001 2002

```

35. Pętla foreach – przeglądanie tablic asocjacyjnych

```

foreach ($tablica as $klucz => $wartosc) {
    // instrukcje do wykonania
    // na każdym elemencie tablicy
}

// przykład:
$osoba = ["imię" => "Jan",
          "nazwisko" => "Nowak",
          "wiek" => 20];
foreach ($osoba as $nazwa => $wartosc) {
    echo $nazwa."": ".$wartosc.", ";
}
// wypisze:
// imię: Jan, nazwisko: Nowak, wiek: 20,

```

<p>36. Funkcje</p> <pre>// definicja prostej funkcji: function hello() { echo "Cześć"; } // wywołanie funkcji: hello(); // wypisze: Cześć</pre>	<p>37. Przekazywanie argumentów do funkcji</p> <pre>// definicja funkcji dodającej // dwie liczby: function dodaj(\$a, \$b) { echo \$a + \$b; // wypisz sumę \$a i \$b } // wywołanie funkcji: dodaj(4, 2); // wypisze: 6 dodaj(2, 1); // wypisze: 3</pre>
<p>38. Zwracanie wartości przez funkcję - return</p> <pre>// definicja funkcji dzielącej // jedną liczbę przez drugą function podziel(\$a, \$b) { return \$a / \$b; // zwróć iloraz \$a i \$b } // wywołanie funkcji: echo podziel(8, 2); // wypisze: 4</pre>	<p>39. Argumenty funkcji przekazywane przez referencję</p> <pre>// definicja funkcji z argumentem // przekazywanym przez referencję function inkrementujA(&\$arg) { \$arg++; } // definicja funkcji z argumentem // przekazywanym przez wartość function inkrementujB(\$arg) { \$arg++; } \$liczba = 1; inkrementujB(\$liczba); echo \$liczba; // wypisze: 1 inkrementujA(\$liczba); echo \$liczba; // wypisze: 2</pre>
<p>40. Funkcje - zmienne globalne</p> <pre>\$liczba1 = 10; \$liczba2 = 20; function wyswietl() { global \$liczba1; echo \$liczba1; // wypisze: 10 echo \$liczba2; // błąd, \$liczba2 nie // jest widoczna w funkcji }</pre>	<p>41. Funkcje - zmienne statyczne</p> <pre>function inkrementuj() { static \$liczba1 = 0; \$liczba2 = 0; \$liczba1++; \$liczba2++; echo \$liczba1." ".\$liczba2; } inkrementuj(); // wypisze: 1 1 inkrementuj(); // wypisze: 2 1 inkrementuj(); // wypisze: 3 1</pre>
<p>42. Funkcje - argumenty domyślne</p> <pre>function dodaj(\$x, \$y = 1) { return \$x + \$y; } echo dodaj(2, 4); // wypisze: 6 echo dodaj(10); // wypisze: 11</pre>	<p>43. Funkcje - zwracanie tablicy</p> <pre>function funkcja() { // zwróć tablicę trzelementową: return array(1, 2, 3); } // przypisz elementy tablicy zwracanej // przez funkcje() do zmiennych: // \$a = 1, \$b = 2, \$c = 3 list(\$a, \$b, \$c) = funkcja();</pre>

<p>44. Definicja klasy i obiektu (instancji klasy)</p> <pre>// definicja klasy: class Osoba { \$imie; // właściwość \$nazwisko; // właściwość function wypisz_imie() { // metoda //dostęp do składowych z wnętrza klasy: echo \$this->imie; } } // definicja (tworzenie) obiektu: \$soba1 = new Osoba(); // dostęp do właściwości: \$soba1->imie = "Piotr"; // dostęp do metody: \$soba1->wypisz_imie(); // wypisze: "Piotr"</pre>	<p>45. Klasy - modyfikatory dostępu</p> <pre>class Osoba { //dostęp bez ograniczeń (opcja domyślna): public \$imie; //dostęp tylko z wnętrza danej klasy: private \$pesel; //dostęp tylko z wnętrza danej klasy //i z wnętrza klas potomnych: protected \$wiek; public function wypisz_pesel() { echo \$this->pesel; } } \$soba1 = new Osoba(); // ok, właściwość imie jest publiczna: \$soba1->imie = "Piotr"; // błąd, brak dostępu do właściwości pesel \$soba1->pesel = "01234567890"; // ok, dostęp do właściwości pesel // przez metodę publiczną: \$soba1->wypisz_pesel();</pre>
<p>46. Klasy - konstruktor i destruktor</p> <pre>class Klasa { // definicja konstruktora, który jest // wywoływany podczas tworzenia obiektu function __construct() { echo "Tworzenie obiektu; } // definicja destruktor, który jest // wywoływany podczas usuwania obiektu function __destruct() { echo "Usuwanie obiektu"; } } \$obiekt = new Klasa(); // wyświetli: Tworzenie obiektu unset(\$obiekt); // wyświetli: "Usuwanie obiektu"</pre>	<p>47. Dziedziczenie</p> <pre>// klasa bazowa: class Osoba { public function funkcjaA() { echo "Osoba"; } } // klasa potomna (dziedziczy // po klasie bazowej): class Uczeń extends Osoba { public function funkcjaB() { echo "Uczeń"; } } \$uczen1 = new Uczeń(); \$uczen1->funkcjaA(); // wypisze: Osoba \$uczen1->funkcjaB(); // wypisze: Uczeń</pre>

48. Klasy - stałe

```
class Klasa {
    // definicja stałej:
    const pi = 3.14;
}

// dostęp do stałej:
echo Klasa::pi; // wyświetli: 3.14

// błąd: próba zmiany stałej
Klasa::pi = 10;
```

49. Klasy - składniki statyczne

```
class Klasa {
    // definicja zmiennej statycznej:
    static $liczba = 1;
    // definicja metody statycznej:
    static function funkcja() {
        // dostęp do właściwości statycznych:
        echo self::$liczba;
    }
}
echo Klasa::$liczba; // wypisze: 1
Klasa::funkcja(); // wypisze: 1
```

50. Otwieranie i zamykanie pliku

```
// próba otworzenia pliku w danym trybie:
$plik = fopen("nazwa_pliku", "TRYB");

// operacje na pliku

// zamknięcie pliku:
fclose($plik);
```

Gdzie TRYB:

TRYB	Odczyt	Zapis	Położenie wskaźnika	Usuwa zawartość pliku
"r"	Tak	Nie	początek pliku	Nie
"r+"	Tak	Tak	początek pliku	Nie
"w"	Nie	Tak	początek pliku	Tak *
"w+"	Tak	Tak	początek pliku	Tak *
"a"	Nie	Tak	koniec pliku	Nie *
"a+"	Tak	Tak	koniec pliku	Nie *

* - jeżeli plik nie istnieje, zostanie utworzony nowy

51. Czytanie zawartości pliku

```
$plik = fopen("nazwa_pliku", "r");

// sprawdzenie długości pliku
$dlugosc_pliku = filesize("nazwa_pliku");

// odczyt całej zawartości pliku do
// zmiennej $zawartosc
$zawartosc = fread($plik, $dlugosc_pliku);

// wypisanie zawartości pliku
echo $zawartosc;

fclose($plik);
```

52. Zapisywanie danych do pliku

```
$plik = fopen("nazwa_pliku", "w");

$zawartosc = "Przykładowa treść";

// zapis zawartości zmiennej $zawartosc
// do pliku:
fwrite($plik, $zawartosc);

fclose($plik);
```

53. Obsługa plików - podstawowe funkcje

fopen("nazwa_pliku", "TRYB") - otwiera plik o nazwie "nazwa_pliku" w danym trybie. Zwraca uchwyt pliku, lub false w przypadku błędu.

fclose(\$uchwyt_pliku) - zamyka plik określony przez \$uchwyt_pliku. Zwraca true, jeżeli operacja się powiedzie, lub false w przypadku błędu.

fread(\$uchwyt_pliku, \$dlugosc) - czyta z pliku określonego przez \$uchwyt_pliku. Maksymalnie zostanie odczytane \$dlugosc bajtów. Zwraca odczytaną zawartość lub false w przypadku błędu.

fgets(\$uchwyt_pliku) - czyta jeden wiersz z pliku określonego przez \$uchwyt_pliku. Zwraca odczytaną zawartość lub false w przypadku błędu.

fgetc(\$uchwyty_pliku) - czyta jeden znak z pliku określonego przez \$uchwyty_pliku. Zwraca odczytaną zawartość lub false w przypadku błędu.

file(\$uchwyty_pliku) - czyta z pliku określonego przez \$uchwyty_pliku. Zwraca tablicę, której każdy element odpowiada linii w danym pliku. W przypadku błędu zwraca false.

fwrite(\$uchwyty_pliku, \$napis) - zapisuje treść \$napis do pliku określonego przez \$uchwyty_pliku. W przypadku błędu zwraca false.

file_exists("nazwa_pliku") - zwraca wartość true jeżeli plik istnieje.

filesize("nazwa_pliku") - zwraca rozmiar pliku w bajtach.

feof(\$uchwyty_pliku) - sprawdza, czy wskaźnik pliku jest na końcu pliku.

54. Obsługa formularzy - metoda GET - parametry i wartości przekazywane są JAWNIE za pomocą adresu URL do TEJ

SAMEJ STRONY Z FORMULARZEM

```
<form method="get">
  <input type="text" name="pole1">
  <input type="submit" name="submit" value="Wyślij zapytanie">
</form>

<?php
  // zmienna $_GET jest tablicą zawierającą wszystkie dane
  // z formularza wypełnionego przez użytkownika

  // funkcja isset sprawdza czy zmienna $_GET["submit"] istnieje:
  if (isset($_GET["submit"])) {
    // przypisanie do zmiennej $pole1 wartość pola formularza o nazwie "pole1"
    $pole1 = $_GET["pole1"];
    // wypisanie zawartości zmiennej $pole1:
    echo $pole1;
  }
?>
```

55. Obsługa formularzy - metoda POST - parametry i wartości przekazywane są NIEJAWNIE za pomocą adresu URL do TEJ

SAMEJ STRONY Z FORMULARZEM

```
<form method="post">
  <input type="text" name="pole1">
  <input type="submit" name="submit" value="Wyślij zapytanie">
</form>

<?php
  // zmienna $_POST jest tablicą zawierającą wszystkie dane
  // z formularza wypełnionego przez użytkownika

  if (isset($_POST["submit"])) {
    $pole1 = $_POST["pole1"];
    echo $pole1;
  }
?>
```

56. Obsługa formularzy - przekazywanie parametrów i wartości do INNEJ STRONY

```
<!-- początek formularza na strona1.php -->
<form method="post" action="strona2.php">
  <input type="text" name="pole1">
  <input type="submit" name="submit" value="Wyślij zapytanie">
</form>
<!-- koniec formularza na strona1.php -->

<!-- początek skryptu na strona2.php -->
<?php
  if (isset($_POST["submit"])) {
    $pole1 = $_POST["pole1"];
    echo $pole1;
  }
?>
<!-- koniec skryptu na strona2.php -->
```

57. Nawiązywanie połączenia z bazą danych

```
// funkcja mysqli_connect nawiązuje połączenie z bazą danych, zwraca wartość false
// w przypadku niepowodzenia lub identyfikator połączenia z bazą danych,
// przyjmuje następujące parametry:
// "host" - określa nazwę lub adres IP serwera
// "użytkownik" - określa nazwę użytkownika
// "hasło" - określa hasło użytkownika
// "baza" - określa nazwę bazy danych

$id_polaczenia = mysqli_connect("host", "użytkownik", "hasło", "baza");
if ($id_polaczenia == false) {
  echo "Błąd podczas próby połączenia z serwerem bazy danych";
  exit;
}
```

58. Kończenie połączenia z bazą danych

```
// funkcja mysqli_close kończy połączenie z bazą danych, zwraca wartość false
// w przypadku niepowodzenia, przyjmuje następujące parametry:
// $id_polaczenia - identyfikator połączenia z bazą danych

$resultat = mysqli_close($id_polaczenia);
if ($resultat == false) {
  echo "Błąd podczas zamykania połączenia z serwerem bazy danych";
  exit;
}
```

59. Wysyłanie zapytania do bazy danych

```
// funkcja mysqli_query wysyła zapytanie do bazy danych, zwraca wartość false
// w przypadku niepowodzenia lub wynik zapytania, przyjmuje następujące parametry:
// $id_polaczenia - identyfikator połączenia z bazą danych
// $zapytanie - treść zapytania
```

```
$zapytanie = "select tytul, rok, dlugosc from film";
$rezultat = mysqli_query($id_polaczenia, $zapytanie);
if ($rezultat == false) {
    echo "Błąd podczas przetwarzania zapytania";
    exit;
}
```

60. Odczytywanie danych zwróconych przez zapytanie

```
// funkcja mysqli_num_rows zwraca liczbę wierszy w wyniku zapytania
// funkcja mysqli_fetch_array zwraca kolejny wiersz z wyniku zapytania
// w postaci tablicy numerycznej i asocjacyjnej

$zapytanie = "select tytul, rok, dlugosc from film";
$rezultat = mysqli_query($id_polaczenia, $zapytanie);
$file_wierszy = mysqli_num_rows($rezultat);
for($i = 0; $i < $file_wierszy; $i++) {
    $wiersz = mysqli_fetch_array($rezultat);
    echo "$wiersz[0] $wiersz[1] $wiersz[2] <br>";
    echo $wiersz['tytul'] . " " . $wiersz['rok'] . " " . $wiersz['dlugosc'] . "<br>";
}
```

61.